

Sygn. akt III RC 186/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Maciej Bainczyk

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Rymarczyk

po rozpoznaniu w dniu 14.10.2014 r. w Kędzierzynie – Koźlu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej K. I. (1) reprezentowanej przez A. I.

oraz z powództwa M. I.

przeciwko K. I. (2)

o podwyższenie alimentów

1. zasądza od pozwanego K. I. (2) na rzecz małoletniej powódki K. I. (3) (2 imion) I. ur. (...) alimenty w kwocie po 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-każdego miesiąca do rąk matki małoletniej powódki A. I. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 października 2014r., a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 19.09.2012 r. w sprawie IIIRC 240/12,
2. zasądza od pozwanego K. I. (2) na rzecz powoda M. J. (2 imion) I. ur. (...) alimenty w kwocie po 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-każdego miesiąca do rąk powoda wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 października 2014r., a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 19.09.2012 r. w sprawie IIIRC 240/12,
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
4. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasa tutejszego Sądu) kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem należnej opłaty sądowej oraz 12 zł (dwanaście złotych) za klauzulę wykonalności,
5. odstępuje od obciążenia strony powodowej kosztami oddalonego powództwa,
6. wyrokowi w pkt 1 i 2 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 186/14

UZASADNIENIE

W dniu 17 czerwca 2014 r. A. I. reprezentująca interesy małoletnich M. I. i K. I. (1) wystąpiła z pozwem o podwyższenie alimentów przeciwko K. I. (2) z dotychczasowej kwoty po 350 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów do kwot po 800 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich. Uzasadniając żądanie pozwu strona powodowa wskazała, iż małoletni M. znajduje się obecnie pod kontrolą poradni dermatologicznej, przeznaczając miesięcznie 200 zł na zakup leków, a ponadto uczęszcza do II klasy technikum informatycznego i na dojazdy przeznacza miesięcznie 60 zł. Małoletnia K.

natomiast jest uczennicą I klasy gimnazjum i z powodu niewystarczających środków finansowych nie jest w stanie rozwijać swoich zainteresowań. W przyszłości powódka będzie mieć zakładany aparat ortodontyczny. Matka powodów podała, iż osiąga miesięczne dochody rzędu 1200 zł oraz podkreśliła także, iż z uwagi na okres dorastania ogólne koszty utrzymania powodów uległy wzrostowi. Wskazała też, że pozwany nie wykazuje troski o zaspokajanie potrzeb dzieci, utrzymując z nim niewielki kontakt.

Powód M. I. w dniu 14 października 2014 r., z uwagi na osiągnięcie pełnoletniości, złożył oświadczenie o podtrzymaniu w całości żądania pozwu w części go dotyczącej.

W odpowiedzi na pozew K. I. (2) wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania od powodów na swoją rzecz. Wskazał on, iż sąd zasądzając poprzednie alimenty, kierował się osiąganymi przez pozwanego dochodami z emerytury w kwocie 1.850 zł oraz wynagrodzenia jako ochroniarz w kwocie 1.000-1.200 zł miesięcznie. W listopadzie 2012 r. zrezygnował on jednak z pracy z powodu zmiany stałego miejsca zamieszkania i jego obecne dochody wynoszą 1.954 zł. Poza tym nie posiada innych dochodów, ani majątku. Jego obecna małżonka pracuje w (...), jednak od maja 2014 r. przebywa na zwolnieniu lekarskim z uwagi na ciężą wysokiemu ryzyku. Z tego też względu wydatkuje kwotę ok. 300 zł na leki i wizyty lekarskie. Pozwany podniósł, iż ciąży na nim zobowiązanie kredytowe, przy miesięcznej racie spłaty wynoszącej 625,89 zł, przy czym kredyt ów został zaciągnięty celem pokrycia zobowiązań powstałych w czasie pierwszego małżeństwa. Pozwany zaznaczył również, iż co tydzień dzwoni do dzieci i utrzymuje z nimi regularny kontakt. Przekazywał na rzecz małoletnich także inne kwoty pieniężne, m.in. na prawo jazdy, czy zakup plecaka. Pozwany podkreślił, iż jego sytuacja materialna jest gorsza niż w 2012 r. Także jego stan zdrowotny nie jest zadowalający z uwagi na przebytą operację serca.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 19 września 2012 r. wydanym w sprawie III RC 240/12 zasądono od K. I. (2) na rzecz małoletnich M. I. kwoty po 350 zł miesięcznie oraz K. I. (1) w kwocie po 350 zł miesięcznie. M. I. miał wówczas 16 lat i uczęszczał do pierwszej klasy technikum. Cierpiał na trądzik, wydatkując miesięcznie kwotę 100 zł na zakup leków oraz ok. 70 zł na wizyty lekarskie. K. I. (1) miała ukończone 12 lat i uczęszczała do piątej klasy szkoły podstawowej. Z uwagi na wadę wzroku pozostawała pod opieką poradni okulistycznej. Wymiana szkielec w skali rocznej zamykała się kwotą 70 zł. Matka małoletnich otrzymywała w tamtym czasie wynagrodzenie w kwocie 1.100 zł netto. Pobierała zasiłek rodzinny na rzecz małoletnich powodów w łącznej kwocie 182 zł, dodatkowo z rozpoczęciem roku szkolnego otrzymywała dodatek do zasiłku w łącznej kwocie 200 zł.

Pozwany K. I. (2) miał 43 lata. Pobierał emeryturę w kwocie 1.850 zł, ponadto uzyskiwał dochody z pracy w charakterze ochroniarza, które oscylowały w granicach 500-1.100 zł. Strony mieszkaly wspólnie ponosząc po połowie opłaty mieszkaniowe. Powódka przeznaczała 230 zł na opłaty za czynsz oraz 170 zł na opłaty za energię elektryczną.

dowód:

-zeznania stron oraz zaświadczenia o dochodach i świadczeniach wypłacanych stronom, wyrok w aktach sprawy III RC 230/12 Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu,

M. I. ma obecnie 18 lat. Uczęszcza do klasy trzeciej technikum o profilu technik - informatyk. Z tego też względu w grudniu zakupił laptopa za sumę 1.700 zł. Miesięczny koszt dojazdu do szkoły wynosi 60 zł. Powód obecnie nie wymaga już leczenia dermatologicznego. Z uwagi na okres wzrostu wymaga natomiast zakupu nowych ubrań, których miesięczny koszt wynosi ok. 200 zł. Powód nie wykonywał do tej pory pracy zarobkowej. Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego przeznaczył 50 zł na ubezpieczenie oraz 50 zł na komitet rodzicielski.

Małoletnia K. I. (1) ma obecnie 14 lat. Uczęszcza do 2 klasy gimnazjum. Korzysta z bezpłatnych zajęć dodatkowych. Ma stwierdzone zaburzenia rytmu serca, a także guzy na tarczycy. Wyjazdy do lekarza w czasie wakacji kosztowały łącznie 120 zł (4 wyjazdy po 30 zł). Leczy się stomatologicznie, wszelkie wizyty pokrywa NFZ. Powodowie mieszkają wspólnie z matką. A. I. otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 1.237 zł. Nie korzysta z pomocy Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej z uwagi na przekroczenie progu dochodowego. Nie ma innych dochodów, ani majątku. Koszty mieszkaniowe obejmują 435 zł za czynsz, 125 za energię elektryczną oraz 165 za gaz.

dowód:

- zaświadczenie Zespołu Szkół (...) w (...) K. k. 4,
- kopie faktur VAT na zakup leków k.5-6,
- zaświadczenie MOPS w –K. z dnia 22.08.2014r. k. 36,
- kopie faktur VAT i rachunków k. 37-40,
- kserokopia skierowania do (...) k.41,
- zawiadomienie o wysokości opłat za lokal mieszkalny k. 42,
- zeznania A. I. k. 44-45,
- zeznania M. I. k. 59,

Pozwany ma obecnie 45 lat. Pobiera emeryturę w kwocie 1.954 zł. Do 30 listopada 2012 r. był zatrudniony na stanowisku pracownika ochrony. Zrezygnował z zatrudnienia z uwagi na zmianę miejsca stałego zamieszkania. Posiada samochód osobowy marki F. (...) rocznik 2004. Jego małżonka uzyskuje wynagrodzenie w wysokości 1.575 zł netto, pobiera także zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł. Obecnie jednak znajduje się na zwolnieniu lekarskim z uwagi na zagrożoną ciążę. Jest ona osobą z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Miesięcznie przeznaczają oni kwotę 300 zł na zakup leków oraz wizyty lekarskie.

Dochód swój i małżonki pozwany szacuje na kwotę około 3.500 zł miesięcznie. K. I. (2) mieszka wspólnie z małżonką i teściową, która pobiera emeryturę w kwocie 1200 zł. Mieszkanie to stanowi własność małżonki pozwanego. Opłaty mieszkaniowe są w większej części pokrywane przez pozwanego i jego małżonkę. Obejmują one kwotę 300 zł miesięcznie oraz, w skali rocznej, kwotę 2.500 zł na zakup opału.

K. I. (2) splaca kredyt w wysokości 24.000 zaciągnięty celem rozliczenia się z wcześniejszych zobowiązań.

Pozwany poza zasądzonymi alimentami przekazywał dzieciom także inne kwoty, w tym 1.300 zł dla powoda z przeznaczeniem na odbycie kursu prawa jazdy. Utrzymuje kontakt telefoniczny z dziećmi.

dowód:

- kopia decyzji ZUS o wysokości emerytury K. I. (2) z dnia 27.02.2014r. k.13,
- zaświadczenie (...) o zatrudnieniu i osiągniętych dochodach żony pozwanego - L. I. k. 14, 35,
- kopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności żony pozwanego k.15,
- kopia rachunku i przekazu na zakup węgla kamiennego i potwierdzenie wykonania wpłat k. 16-19,
- kserokopia dokumentacji lekarskiej żony pozwanego oraz karty ciąży k. 20-22,
- kserokopia świadectwa pracy K. I. (2) k.23,
- kopia decyzji Wójta Gminy Z. z dnia 18.05. 2010r. , 02.12.2013r. k. 30-31,
- zaświadczenie (...) z dnia 1 września 2014r. na okoliczność zatrudnienia L. U., k.48

-rachunki na zakup leków k. 49-52

-zeznania K. I. (2) k. 45.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało uwzględnić w części.

Wysuwane przez stronę powodową żądanie zmiany wysokości należnego świadczenia alimentacyjnego swoją podstawę znajduje w treści art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (zwanego dalej: k.r.o.), zgodnie z którym, w razie zmiany stosunków, można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego.

W związku z powyższym należało rozważyć, czy przedmiotowa przesłanka zmiany stosunków miała miejsce w niniejszej sprawie. Sąd przeanalizował więc sytuację materialną i osobistą powodów oraz pozwanego, jak również ewentualne zmiany jakie nastąpiły od ostatniego wyroku zasądającego alimenty, a nadto rodzaj uzasadnionych potrzeb powodów oraz koszt ich zaspokojenia.

Opierając się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym sąd uznał, iż całościowe koszty utrzymania uprawnionych w istocie uległy wzrostowi, jednak nie w takim stopniu, w jakim starała się to wykazać strona powodowa. Ponadto pozwany co do zasady nie negował potrzeb dzieci, uzasadniając swoje stanowisko trudną sytuacją finansową.

Należy uznać, iż upływ dwuletniego okresu od czasu zasądzenia poprzednich alimentów wpłynął w istotnym stopniu na wzrost kosztów utrzymania uprawnionych, przy czym jednocześnie nie był on na tyle znaczący, aby usprawiedliwić podniesienie kwoty alimentów do 800 zł na każde z uprawnionych.

Zdaniem sądu uzasadniony zakres wzrostu kosztów utrzymania małoletnich powodów tyczył się przede wszystkim wzrostu wydatków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, takich jak wyżywienie czy zakup odzieży. Zwłaszcza odnosi się on do M. I., który przechodzi intensywny okres rozwoju psychicznego i fizycznego (wzrost: 194 cm), skutkujący koniecznością regularnego zakupu odpowiedniej do wzrostu odzieży oraz wzrostem podstawowych wydatków na wyżywienie do poziomu dorosłego człowieka. Za usprawiedliwiony, choć jednorazowy wydatek należało uznać zakup komputera dla powoda za kwotę 1.700 zł, skoro posiadanie takiego urządzenia wiąże się bezpośrednio z jego kierunkiem edukacji (technik-informatyk), a obecnie użytkowanie komputera należy w Polsce do zwykłego standardu życia.

Gdy chodzi o małoletnią K. I. (1) zauważyć należało, że wiek 14 lat u dziewczyny to moment intensywnego rozwoju fizycznego, który z jednej strony uzasadnia wzrost wydatków na zakup odzieży, ale z drugiej, jak wskazują zasady doświadczenia życiowego, w pełni usprawiedliwia pojawienie się nowych istotnych kosztów zakupu artykułów kosmetyczno-higienicznych. Z drugiej strony okolicznością istotną było podjęcie nauki na kolejnym etapie edukacji, czyli w gimnazjum oraz, nieobecne poprzednio, koszty leczenia endokrynologicznego oraz kardiologicznego.

Wskazać nadto należało, że okolicznością, która także przyczyniła się do wzrostu uzasadnionych wydatków na potrzeby powodów było opuszczenie przez pozwanego mieszkania, które dotychczas zajmował wraz z dziećmi i była małżonką. Poprzednio pozwany pokrywał w połowie wszystkie koszty mieszkaniowe, zaś obecnie natomiast wszystkie koszty pokrywane są przez matkę powodów, której sytuacja zarobkowa niemal nie uległa zmianie. A. I. uzyskuje dochód rzędu 1.200 zł netto, ale, o ile poprzednio pokrywane przez nią opłaty wynosiły ok. 400 zł (230 zł za czynsz oraz 170 zł za energię elektryczną), o tyle obecnie przeznaczona przez nią miesięcznie na ten cel kwota wynosi 725 zł (435 zł za czynsz, 125 za energię elektryczną oraz 165 za gaz), co bezpośrednio przekłada się na wzrost poziomu wydatków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych małoletnich.

Odnosząc się w następnej kolejności do sytuacji pozwanego sąd uznał, że o ile jego obecna sytuacja zarobkowa zmieniła się wskutek braku dochodów z pracy przy ochronie mienia, o tyle trudno uznać, że jego potencjalne

możliwości w tej kwestii faktycznie zmalały. Wysokość świadczenia emerytalnego pozwanego zwiększyła się bowiem do kwoty 1.954 zł, zaś podnoszony brak możliwości uzyskania przez pozwanego dodatkowych dochodów w obecnym miejscu zamieszkania wydaje się wątpliwa. W ocenie sądu jego wiek oraz doświadczenie zawodowe na specyficznym i wymagającym rynku pracy, jakim jest ochrona mienia i osób, jak również dotychczasowa aktywność zarobkowa pozwanego pozwalają racjonalnie przypuszczać, że jest on nadal atrakcyjnym pracownikiem, także w obecnym miejscu zamieszkania. Zdaniem sądu dziś nie ma obiektywnych przeszkód, by pozwany podjął takie dodatkowe zatrudnienie, czy to w ochronie mienia, czy też w innej branży. Zaznaczyć przy tym należy, że twierdzenia powoda o złym stanie zdrowia nie zostały w żadnym razie udowodnione, zaś jego osobiste plany życiowe związane z zawarciem nowego związku małżeńskiego i oczekiwaniem na urodzenie dziecka winny pozwanego tylko mobilizować do wykorzystania swych możliwości zarobkowych. W tym miejscu należy podkreślić, iż zarobkowe i majątkowe możliwości dłużnika alimentacyjnego określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody (tak Sąd Najwyższy w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r. w sprawie III CZP 91/86 - publ. OSNP 1988, nr 4, poz. 42.). Dlatego też sąd, ustalając kwotę należnych uprawnionym alimentów, nie pozostaje związany poziomem faktycznie uzyskiwanego przez pozwanego wynagrodzenia. Oczywiście sąd bierze pod rozwagę ciężący na pozwanym obowiązek dostarczania środków utrzymania względem nowo założonej rodziny, jednak nie powinien on wyłączać, w ogólnym rozrachunku, ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem powodów. I tak nieusprawiedliwionym jest, zdaniem sądu, pokrywanie przez pozwanego większości kosztów mieszkaniowych obecnie zajmowanego lokalu w sytuacji, gdy nie jest on osobą bezpośrednio zobowiązaną do łożenia na utrzymanie teściowej. Zaznaczyć także należy, że wysokość zakresu obowiązku alimentacyjnego nie może być kształtowana poprzez rozmiar zadłużeń i zobowiązań finansowych dobrowolnie zaciąganych przez osobę obciążoną obowiązkiem alimentacyjnym. W tym też zakresie sąd nie brał pod uwagę zobowiązania kredytowego pozwanego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, przy uwzględnieniu zarówno sytuacji rodzinnej pozwanego, jak i jego potencjalnych możliwości zarobkowych sąd doszedł do konkluzji, iż pozwany jest w stanie ponieść dodatkowe koszty utrzymania dzieci w wymiarze po 100 zł miesięcznie w odniesieniu do każdego z nich. Zaznaczyć należy, że takie rozwiązanie zrówna koszty partycypacji każdego z rodziców w utrzymaniu uprawnionych. Przy dochodach A. I. wynoszących 1.200 zł, zakładając, iż 1/3 przeznaczana jest na każdego członka rodziny, należy uznać, iż jej wkład wynosi ok. 400 zł na każde z dzieci, a nowo określona wysokość alimentów pozwanego wyniesie po 450 zł miesięcznie. Należy przy tym także pamiętać o czynionych przez matkę osobistych staraniach względem małoletniej powódki – zgodnie z regulacją art. 135 § 2 k.r.o.

Niezależnie od obecnego stanu zdrowia małżonki pozwanego zauważyć należało, że poziom dochodu w gospodarstwie domowym pozwanego dziś oscyluje wokół kwoty 4.700 zł miesięcznie, wliczając dochody pozwanego, jego żony i emeryturę teściowej, co przy uwzględnieniu jako czwartego domownika mającego urodzić się niebawem dziecka daje średnio kwotę po 1.130 zł na osobę, a po odliczeniu zasądzonych obecnie alimentów w łącznej kwocie 900 zł miesięcznie – sumę 950 zł na osobę. Z kolei poziom dochodu na domownika na stronie powodowej, po uwzględnieniu nowej wysokości alimentów będzie wynosił 712 zł miesięcznie (2.137 zł/3). Niniejsze kwoty, obrazując pomocniczo średni poziom życia powodów i pozwanego wskazują, że realizacja zasady prawa do takiej samej stopy życiowej rodzica i dziecka każe uznać konieczność zwiększenia świadczeń alimentacyjnych pozwanego. Dlatego też orzeczona kwota 450 zł na rzecz każdego z powodów jest, w ocenie sądu, rozwiązaniem najbardziej optymalnym, uwzględniającym zarówno możliwości zarobkowe i majątkowe powoda, jak i wskazany powyżej wzrost uzasadnionych potrzeb uprawnionych.

Zaznaczyć należało także, że przekazanie przez pozwanego w lipcu 2014 r. kwoty 1.300 zł na rzecz syna z przeznaczeniem na opłacenie kursu prawa jazdy z jednej strony każe docenić jego dodatkowe zaangażowanie finansowe w sprawy powoda M. I., z drugiej jednak – bezspornie świadczy o faktycznych możliwościach finansowych pozwanego.

Dlatego też wysokość obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powodów określono na poziomie kwot po 450 zł miesięcznie, a w pozostałej części powództwo oddalono jako niezasadne.

Na podstawie art. 98 k.p.c. od pozwanego zasądono na rzecz Skarbu Państwa należne koszty sądowe, na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia strony powodowej kosztami oddalonego powództwa, zaś z mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w punkcie 1 i 2 nadano rygor natychmiastowej wykonalności.